

МЕДИЦИНА

УДК 614.821.3:616-001-091:340.6 (477.83)

DOI <https://doi.org/10.32782/umv-2025.1.3>

ПОШИРЕНІСТЬ СМЕРТЕЛЬНИХ ВИПАДКІВ ПАДІННЯ З ВИСОТИ СЕРЕД НАСЕЛЕННЯ МІСТА ЛЬВОВА Й ОБЛАСТІ ЗА ПЕРІОД 2018–2024 РОКІВ

Бартошик Н.В.

кандидат медичних наук,

доцент кафедри патологічної анатомії та судової медицини

Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького

<http://orcid.org/0000-0001-6363-6960>

Травми від дії тупих предметів є одними з найбільш поширених видів травматизму в судово-медичній експертизі. Серед таких травм значну кількість смертельних випадків унаслідок падіння з висоти. Найчастіше падіння з висоти є нещасними випадками, проте трапляються самогубства та навіть вбивства таким способом. Стан алкогольного сп'яніння теж відіграє ключову роль в даному виді травматизму. У статті наведені дані щодо поширеності такого виду смертності серед населення Львівщини за останні 7 років.

Ключові слова: судово-медична експертиза, травматизм, насильницька смерть, тупі предмети, падіння з висоти.

Вступ. У практичній роботі лікарів судово-медичних експертів зафіксована велика кількість смертельних випадків унаслідок падіння з висоти. Падіння з висоти є другою за поширеністю причиною випадкових смертей у світі [1]. Падіння може бути з вікон багатоповерхових будинків, з дахів, з дерев, висотних конструкцій, риштувань, за інших обставин. Травми та смертельні випадки, спричинені падінням з висоти, є всесвітньою проблемою охорони здоров'я, яка потребує уваги й огляду [2]. Це одна з поширених причин травматичної смерті, особливо в розвинених країнах. Зі зростанням урбанізації високі будівлі будувалися досить інтенсивно [3]. Падіння може бути спонтанним, унаслідок нещасного випадку, або навмисним, у випадках самогубств. У такому разі часто потерпілі перебувають у стані алкогольного чи наркотичного сп'яніння, а також залишають передсмертні записки, де пояснюють ситуацію, що склалася, та просять вибачення у рідних і близьких [4]. Також можемо спостерігати випадки парних стрибків закоханих підлітків, які бажають піти із життя разом. Огляд місця події має велике значення для встановлення обставин події та визначення механізму травми. Це дозволяє визначити сліди, які можуть підтвердити факт падіння, визначити висоту, з якої відбулося падіння, та інші важливі деталі. Під час огляду місця події треба зафіксувати позу трупа, його розташування щодо об'єкта, з якого він міг впасти, наявність слідів-накладень на трупі, наявність ушкоджень на трупі, нехарактерних для падіння на поверхню, на якій лежить труп, сліди біологічного походження на об'єкті, з якого відбулося падіння й інші [5].

Мета. Проаналізувати показники загальної кількості всіх видів насильницьких смертей та їх співвідношення з показниками смертей унаслідок падіння з висоти, визначити статеве співвідношення постраждалих осіб, які загинули в м. Львові й області протягом 2018–2024 рр.

Матеріали та методи. У роботі проведено статистичне опрацювання висновків експерта з архіву Львівського обласного бюро судово-медичної експертизи за період 2018–2024 рр.

Результати дослідження та їх обговорення. За результатами роботи Львівського обласного бюро судово-медичної експертизи у 2018 р. було зафіксовано 1 755 випадків насильницьких смертей, 192 з них були падінням з висоти, це становило майже 11%, загинуло 165 чоловіків, 27 жінок, найбільша кількість осіб, що загинули, віком 40–50 років, двоє людей до 18 років. У 2019 р. 1 771 особа загинула внаслідок насильницької смерті, з них 190 впали з висоти, що становило 10,7%, серед них 155 чоловіків і 35 жінок, найбільше серед загиблих осіб молодого працездатного віку, троє осіб до 18 років. У 2020 р., за архівними даними, 1 529 осіб загинули насильницькою смертю, 190 з них упали з висоти, що становить 12,5%, 136 чоловіків, 54 жінки, четверо осіб до 18 років, найбільше серед загиблих осіб віком більше 60 років. У 2021 р. 1 551 особа загинула насильницькою смертю, серед них 205 осіб загинули

через ушкодження внаслідок падіння з висоти, це становило 13,2%, з них 141 чоловік і 64 жінки, серед загиблих найбільше людей віком 50–60 років, двоє осіб віком до 18 років. У 2022 р., за даними бюро судово-медичної експертизи, 1 739 осіб загинуло насильницькою смертю, 200 з яких унаслідок ушкоджень від падіння з висоти, це становило 10,2%, з них 144 чоловіки та 56 жінок. У 2023 р. загальна кількість осіб, що загинули від насильницької смерті, становила 1 952, 174 з них загинули внаслідок падіння з висоти, тобто майже 9%, 136 осіб були чоловічої статі та 38 жінок. Здебільшого це були особи працездатного віку – 40–50 років, одна особа віком до 18 років. У 2024 р., за архівними даними, 1 843 особи загинули насильницькою смертю, 186 із них унаслідок падіння з висоти, це становило 10%, серед загиблих 143 чоловіки та 43 жінки, здебільшого це були особи віком 30–50 років, троє осіб до 18 років.

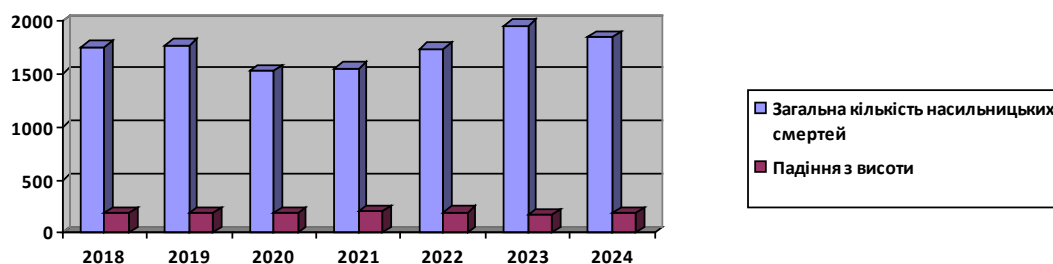

Рис. 1. Співвідношення кількості всіх випадків насильницьких смертей і випадків падіння з висоти серед населення м. Львова й області за період 2018–2024 рр.

Отже, смерті внаслідок падіння з висоти є не поодинокими випадками, вони становлять 11% від усіх насильницьких смертей. Найчастіше причиною смерті через падіння з висоти є травми голови, хребта та значні ушкодження внутрішніх органів, як-от крововиливи та їх розриви.

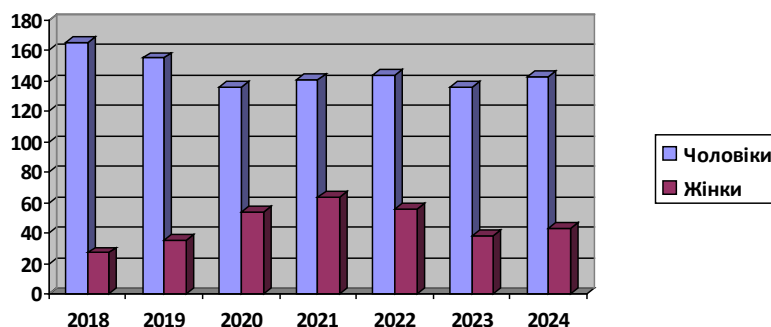

Рис. 2. Кількість летальних випадків серед осіб чоловічої і жіночої статі, що загинули внаслідок падіння з висоти, серед населення м. Львова й області за період 2018–2024 рр.

Стосовно розподілу за статтю, чоловіки гинуть значно частіше, за період 2018–2024 рр. загинуло 1 020 чоловіків і 317 жінок. Отже, чоловіки гинуть більш ніж утричі частіше за жінок. Це може пояснюватися прихильністю чоловіків до екстремальних видів розваг і ремонтних робіт на висоті.

Висновки. Отже, падіння з висоти є небезпечним видом травматизму і часто закінчується смертю. За сім останніх років тенденція стабільна і становить 11% випадків від усіх видів насильницьких смертей. Причиною смерті найчастіше є травми голови, численні переломи кісток і ушкодження внутрішніх органів. Чоловіки гинуть більш ніж утричі частіше за жінок, здебільшого це особи молодого працездатного віку – 40–50 років.

Література

1. Tsellou M., Dona A., Antoniou A., Goutas N., Skliros E., Papadopoulos In., Spiliopoulou C., Papadodima Sa. A comparative autopsy study of the injury distribution and severity between suicidal and accidental high falls. *Forensic Sci Med Pathol*. 2022. № 18. P. 407–414. DOI: 10.1007/s12024-022-00496-z.
2. Türkoğlu A. A study of fatal falls from height. *Journal of Forensic and Legal Medicine*. February 2019. Volume 61. P. 17–21. DOI: 10.1016/j.jflm.2018.10.008.

3. Kodithuwakku Arachchige S.N., Chander H., Knight A.C., Burch V.R.F., Carruth D.W. Occupational falls: Interventions for fall detection, prevention and safety promotion. *Theor. Issues Ergon. Sci.* 2020. № 22. P. 603–618. DOI: 10.1080/1463922X.2020.1836528.
4. Основи судової медицини : навчально-методичний посібник / Л.Л. Голубович та ін. Харків : ФОП Бровін О.В., 2021. 535 с. URL: <https://repo.knmu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/f310e15d-37e3-4785-bd78-94600aea2e54/content>.
5. Михайличенко Б.В., Ергард Н.М. Огляд трупа на місці його виявлення (розробка методичних вказівок до практичного заняття на основі компетентнісного підходу) : методичні рекомендації. Київ : УкрД-ГПІ, 2017. 24 с. URL: <http://ir.librarynmu.com/bitstream/123456789/1183/1/Oglyad%20trupa.pdf>.

PREVALENCE OF FATAL CASES OF FALLS FROM HEIGHT AMONG THE POPULATION OF LVIV AND THE REGION FOR THE PERIOD 2018–2024

Bartoshyk N.V.

Danylo Halytsky Lviv National Medical University

Blunt force injuries are one of the most common types of injuries in forensic medical examination. Among such injuries, a significant number are fatal cases due to falls from a height. Some falls from a height are accidents, but suicides and even murders occur in this way. Alcohol intoxication plays a key role in this type of injury. Thus, the article presents data on the expansion of this type of mortality among the population of the Lviv region over the past 7 years.

Key words: forensic medical examination, trauma, violent death, blunt objects, fall from height.